

تحلیل فضایی زیست پذیری مناطق

شهری با رویکرد آینده نگاری

(مطالعه موردی: بخش مرکزی کلان شهر تبریز)

www.ketab.ir

دکتر علیرضا صدیقی اقدس

دکتر احمد حاج حیدری

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور
مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
شابک
وضعیت فهرست نویسی
یادداشت
موضوع

صدیقی اقدس، علیرضا، ۱۳۴۸-
تحلیل فضایی زیست پذیری مناطق شهری بارویکرد آینده نگاری (مطالعه موردی):
بخش مرکزی کلان شهر تبریز/ علیرضا صدیقی اقدس، احمد حاج حیدری.
تهران: انتشارات علم و دانش، ۱۴۰۲.
۱۶۶ ص.: نمودار (رنگی).
۹۷۸-۶۲۲-۵۲۰۲-۲۹-۰
فیفا :
کتابنامه.
برنامه ریزی شهری -- ایران -- جنبه های زیست محیطی -- نمونه پژوهی
City planning -- Environmental aspects -- Iran -- Case studies
برنامه ریزی شهری -- ایران -- آینده نگری -- نمونه پژوهی
City planning -- Iran -- Forecasting -- Case studies
شناسه افزوده
رده بندی کنگره
رده بندی دیویی
شماره کتابشناسی ملی

حاج حیدری، احمد، ۱۳۴۵-
HT۱۶۶ :
۳۰۷/۱۲۱۶ :
۹۲۴۰۳۱۸ :

نام کتاب • تحلیل فضایی زیست پذیری مناطق شهری بارویکرد آینده نگاری
(مطالعه موردی: بخش مرکزی کلان شهر تبریز)
نویسندگان • علیرضا صدیقی اقدس، احمد حاج حیدری.
ناشر • علم و دانش
نوبت چاپ • اول، ۱۴۰۲
چاپ • علم و دانش
تیراژ • ۵۰۰ جلد
قیمت • ۱۵۰ هزار تومان
شابک • ۹۷۸-۶۲۲-۵۲۰۲-۲۹-۰

آدرس: تهران، میدان انقلاب، بین خیابان اردیبهشت و ۱۲ فروردین پاساژ اندیشه، طبقه همکف
تلفن: ۶۶۴۱۵۴۵۹-۶۶۴۱۵۴۶۰ موبایل: ۰۹۱۲۳۵۸۷۶۰۵
سایت: www.elmo-danesh.ir ایمیل: teymori_۱۳۵۵@yahoo.com

پیشگفتار

رشد سریع جمعیت و تمرکز آن‌ها در شهرها در سراسر جهان بر دورنمای بلندمدت پایداری محیط‌زیست جهانی اثر می‌گذارد. شهرها با رشد هم معنی شده‌اند و بطور فزاینده در معرفی بحران‌های ناگوار بویژه در کشورهای در حال توسعه هستند عصر کنونی را می‌توان عصر دگرگونیهای سریع و تحولات گسترده در شالوده‌های فکری و مدیریتی جوامع نامید. در برنامه‌ریزی شهری نیز این روند به تبع دگرگونی‌های اجتماعی اقتصادی آهنگی فزاینده داشته است به گونه‌ای که نظریات نوینی جهت تبیین مسائل پیچیده دنیای شهری امروز و حل آن ارائه گردیده است بر این اساس در سالیان اخیر در تبیین مفهوم شهر و ابعاد آرمانی آن نظریات متنوعی ارائه شده است. از مفهوم شهر آرمانی افلاطونی تا مفهوم شهر زیست پذیر کنونی متخصصان و اندیشمندان در کشورهای مختلف متناسب با مسائل مبتلا به ویژگی‌های ذاتی محلی، تعاریف خاص زیست پذیری و اصول طراحی شهری منطبق بر آن ارائه نموده‌اند. بنابراین ضرورت طرح مسئله از آنجا ناشی می‌شود که در کشور ما علیرغم وجود مشکلات فراوان در زمینه کیفیت زندگی شهری هنوز به تعداد کافی پیرامون چیستی و ماهیت زیست پذیری و شناسایی اصول و معیارهای یک شهر زیست پذیر تحقیق انجام نگرفته است لذا در این پژوهش به شناسایی اصول و معیارهای شهر زیست پذیر و همچنین دسته‌بندی آن‌ها پرداخته شده است و همچنین اقدام به سطح‌بندی معیارهای زیست پذیری در سطح مناطق شهر تبریز با تأکید بر منطقه بخش مرکزی شهری شده است. نتایج نشان داده است که ۱۰ عامل از میان ۳۷ شاخص بررسی شده دارای نقش کلیدی در زیست پذیر سازی بخش مرکزی شهر تبریز بوده‌اند. به‌طوری‌که بخش مرکزی در مقایسه با دیگر مناطق در سطح متوسط زیست پذیری قرار گرفته است، همچنین آینده زیست‌پذیری بخش مرکزی بیانگر وضعیت ایستا (ادامه روند موجود) بوده است.

فهرست مطالب

۱۱	فصل اول: کلیات
۱۲	۱-۱- مقدمه
۱۳	۲-۱- بیان مسئله
۱۹	۳-۱- تعاریف
۲۱	فصل دوم: مبانی نظری
۲۲	۱-۲- مقدمه
۲۲	۲-۲- شهر
۲۳	۳-۲- زیست پذیری
۲۴	۲-۴- تعاریف زیست پذیری
۲۴	۴-۲- ۱-۴- نظریه آبرهام مازلو
۲۷	۵-۲- تعاریف زیست پذیری
۲۷	۲-۵-۱- تعریف وزارت محیط زیست نیوزلند از زیست پذیری
۲۷	۲-۵-۲- تعریف VTP از زیست پذیری
۲۷	۳-۵-۲- تعریف بخش اجتماعها و دولت محلی انگلستان از زیست پذیری
۲۸	۴-۵-۲- تعریف ABS از زیست پذیری
۲۸	۶-۲- اهمیت زیست پذیری
۲۹	۷-۲- خاستگاه نظری زیست پذیری
۳۱	۸-۲- شهر زیست پذیر
۳۴	۹-۲- شاخص های مؤثر برنامه ریزی شهری در زیست پذیری
۳۴	۱- شاخص محیطی
۳۴	۲- محیط کالبدی - فیزیکی
۳۵	۳- زیست محیطی
۳۵	۴- شاخص اقتصادی
۳۶	۵- شاخص اجتماعی
۳۶	۶- شاخص کالبدی
۳۶	۲-۱۰- معیارهای زیست پذیری
۳۷	۲-۱۱- اصول طراحی در شهرهای زیست پذیر
۳۷	۲-۱۱-۱- ده اصل برای نزدیک تر شدن به محله یا شهر زیست پذیر
۴۰	۲-۱۱-۲- اصول زیست پذیری و جوامع زیست پذیر
۴۸	۲-۱۲- ابعاد زیست پذیری
۵۰	۲-۱۳- رویکردهای زیست پذیری

- ۵۰..... ۲-۱۳-۱- رویکرد تجربی به شهر زیست پذیر.....
- ۵۲..... ۲-۱۳-۲- رویکرد ادراک‌های فردی و مطالعات بهزیستی ذهنی.....
- ۵۳..... ۲-۱۳-۳- رویکرد کیفیت زندگی (رویکرد معیارهای اجتماعی برای کیفیت زندگی).....
- ۵۴..... ۲-۱۳-۴- رویکرد توسعه پایدار شهری.....
- ۵۸..... ۲-۱۳-۵- رویکردهای متأثر از زیست پذیری.....
- ۵۸..... ۲-۱۳-۵-۱- رشد شهر هوشمند.....
- ۵۹..... ۲-۱۳-۵-۲- شهر فشرده.....
- ۶۰..... ۲-۱۳-۵-۳- نوشهر گرایی.....
- ۶۱..... ۲-۱۳-۵-۴- شهر بانشاط.....
- ۶۲..... ۲-۱۳-۵-۵- شهر سالم.....
- ۶۳..... ۲-۱۳-۵-۶- توسعه پایدار شهری.....
- ۶۴..... ۲-۱۴-۱- سیستم سنجش زیست پذیری شهرها.....
- ۶۸..... ۲-۱۵-۱- سکونتگاه زیست پذیر به‌عنوان ارگانسیم یا اندام زنده.....
- ۷۰..... ۲-۱۶-۱- ارتباط پایداری و زیست پذیری.....
- ۷۹..... ۲-۱۷-۱- نظریه‌های زیست پذیری.....
- ۸۰..... ۲-۱۸-۱- تجربیات جهانی در زمینه زیست پذیری.....
- ۸۱..... ۲-۱۸-۱- حوزه جغرافیایی امریکا- بستر ظهور ایده زیست پذیری.....
- ۸۱..... ۲-۱۸-۲- دستور کار زیست پذیری کلinton -گور.....
- ۸۲..... ۲-۱۸-۳- تجربه ونکور.....
- ۸۲..... ۲-۱۸-۴- تجربه سنگاپور.....
- ۸۳..... ۵-۱۸-۲- تجربه ایران.....
- ۸۶..... بخش دوم: آینده‌نگاری.....
- ۸۶..... ۱۹-۲- آینده‌پژوهی.....
- ۸۶..... ۱۹-۲-۱- تفکر آینده.....
- ۸۶..... ۱۹-۲-۲- پیش‌گویی.....
- ۸۷..... ۱۹-۳-۲- پیش‌بینی.....
- ۸۷..... ۲۰-۲- هویت آینده‌پژوهی.....
- ۸۸..... ۲۱-۲- آینده‌پژوهی از دیدگاه اندیشمندان.....
- ۸۹..... ۲۲-۲- پیشینه آینده‌پژوهی.....
- ۹۰..... ۲۳-۲- تفاوت پیش‌بینی با آینده‌پژوهی.....

۹۱	۲۴-۲- آینده‌نگاری
۹۲	۲-۲۴-۱- سطوح آینده
۹۲	۲-۲۴-۲- آینده‌های ممکن
۹۲	۲-۲۴-۳- آینده‌های باورپذیر
۹۲	۲-۲۴-۳- آینده‌های محتمل
۹۳	۲-۲۴-۴- آینده‌های مرجع یا مطلوب
۹۳	۲۵-۲- اهداف آینده‌پژوهی
۹۴	۲۶-۲- برنامه‌ریزی و آینده‌پژوهی
۹۵	۲۷-۲- تفاوت‌های برنامه‌ریزی و آینده‌پژوهی
۹۶	۲۸-۲- برنامه‌ریزی شهری و آینده‌پژوهی
۹۷	۲۹-۲- آینده‌پژوهی و توسعه پایدار
۹۸	۳۰-۲- پارادایم‌های آینده‌پژوهی در برنامه‌ریزی
۹۸	۳۰-۱- پارادایم اکشن
۹۹	۳۰-۲- پارادایم هنجاری
۹۹	۳۱-۲- پیشینه آینده‌نگری در ایران
۱۰۰	۳۲-۲- جایگاه آینده‌نگری در برنامه‌ریزی راهبردی توسعه شهری در ایران
۱۰۱	۳۳-۲- مراحل چشم‌انداز سازی در سناریو
۱۰۲	۳۴-۲- پژوهش‌های انجام‌شده
۱۰۲	۳۴-۱- تحقیقات خارجی
۱۰۵	۳۴-۲- تحقیقات داخلی
۱۰۸	۳۵-۲- مدل مفهومی پژوهش
۱۰۸	۳۶-۲- جمع‌بندی
۱۱۱	فصل سوم محدوده مورد مطالعه
۱۱۲	۳-۱- مقدمه
۱۱۲	۳-۲- وجه تسمیه شهر تبریز
۱۱۳	۳-۳- موقعیت جغرافیا شهر تبریز
۱۱۵	۳-۴- اقلیم تبریز
۱۱۶	۳-۵- موقعیت فرهنگی-اقتصادی تبریز
۱۱۸	۳-۶- کاربری اراضی شهر تبریز
۱۲۱	۳-۷- مشخصات مناطق محدوده مورد مطالعه

۱۲۴.....	۸-۳-توان جمعیت‌پذیری مناطق.....
۱۲۶.....	۹-۳-مقدمه.....
۱۲۶.....	۱۰-۳-نوع تحقیق.....
۱۲۷.....	۱۱-۳-محدوده مکانی.....
۱۲۷.....	۱۲-۳-جمع‌آوری اطلاعات.....
۱۲۷.....	۱۳-۳-تجزیه و تحلیل.....
۱۲۷.....	۱۴-۳-جامعه آماری و نمونه.....
۱۲۸.....	۱۵-۳-مراحل انجام.....
۱۲۹.....	۱۶-۳-ترمینولوژی پژوهش:.....
۱۲۹.....	۱-۱۶-۳-آینده‌نگاری.....
۱۳۱.....	۲-۱۶-۳-دلفی.....
۱۳۱.....	۳-۱۶-۳-تحلیل ساختاری.....
۱۳۳.....	۱۷-۳-روش‌شناسی micmac.....
۱۳۳.....	۱-۱۷-۳-چارچوب مدل.....
۱۳۴.....	۲-۱۷-۳-بصری سازی متغیرها با توجه به میزان تأثیرات آن‌ها.....
۱۳۵.....	۳-۱۷-۳-تفسیر تأثیرگذاری و تأثیرپذیری متغیرها.....
۱۳۵.....	۳-۱۷-۳-۱-متغیرهای «تعیین‌کننده» یا «تأثیرگذار».....
۱۳۶.....	۳-۱۷-۳-۲-متغیرهای دوجبهی.....
۱۳۷.....	۳-۱۷-۳-۳-متغیرهای «ریسک».....
۱۳۸.....	۳-۱۷-۳-۴-متغیرهای هدف.....
۱۳۸.....	۳-۱۷-۳-۴-متغیرهای «تأثیرپذیر» یا به بیان بهتر متغیرهای «نتیجه».....
۱۳۹.....	۳-۱۷-۳-۱-۴-متغیرهای گسسته.....
۱۴۰.....	۳-۱۷-۳-۲-۴-متغیرهای اهرمی ثانویه.....
۱۴۳.....	فصل چهارم: نتیجه‌گیری.....
۱۴۴.....	۴-۱-مقدمه.....
۱۴۴.....	۴-۲-عوامل اولیه تأثیرگذار بر روند آینده زیست پذیری بخش مرکزی تبریز.....
۱۴۷.....	منابع.....